

Heroverweging hoogte bestaande bestemmingsreserves.

Aanleiding.

Een speerpunt vanuit het huidige bestuursakkoord is het eind 2017 realiseren van een positieve Vrije Reserve, naast een volledig aanwezige Weerstandreserve. De Vrije Reserve en de Weerstandreserve vormen samen de Algemene Reserve.

In de jaarlijks op te stellen Nota Weerstandsvermogen wordt een "gezonde" verhouding tussen de weerstandreserve en de vrije reserve altijd uitgedrukt in een ratio. Een ratio van 40% wordt hierbij landelijk als ruim voldoende beschouwd. Dus bij een aantoonbaar nodig geachte hoogte van de weerstandreserve, nu berekend op € 1.675.000, is een Vrije Reserve van € 670.000 ruim voldoende. De hoogte van de benodigde Vrije Reserve kan door het hanteren van de systematiek van de ratio jaarlijks schommelen. De ratio benadering is echter een meer gestructureerde methodiek dan een algemeen uitgesproken wensbedrag van, in de situatie van de gemeente Brummen, een bedrag ad € 1.000.000.

Rondom de behandeling van de Perspectiefnota 2016 in college en gemeenteraad is de behoefte uitgesproken om de bestaande bestemmingsreserves nog eens goed door te rekenen. De uitkomst moet duidelijk maken of het verantwoord is om een of meer bestemmingsreserves af te romen ten gunste van de Vrije Reserve en/of te herbestemmen. De nu voorliggende notitie is de uitwerking van de nadere doorrekening.

Een tweede speerpunt is Eerbeek. Dit zal zeker een investering in de vorm van cofinanciering vanuit de gemeente met zich mee brengen. In welke mate is nu nog niet aan te geven, maar de noodzaak om te zorgen voor financiële ruimte is zeker aanwezig. Verderop in de nu voorliggende notitie komen we hier op terug.

Uitwerking.

Uitgangspunt zijn de reserves zoals die onderdeel zijn van de gemeentelijke balans per 31-12-2015. Hieronder het totaaloverzicht:

	Saldo per 31-12-2015
Algemene reserves	
Weerstandreserve	2.087.893
Vrije reserve	-390.021
Totaal algemene reserves :	1.697.872
Bestemmingsreserves	
Gemeentedeel VVE/GOA	150.000
Duurzaamheidsprojecten	110.963
Ligt op Groen	839.175
Bovenwijkse voorzieningen	13.572
IHP	296.331
Uitvoering WMO-taken vanaf 2007	750.000
Toerisme	307.628
3D	2.274.843
Afvalstoffenheffing	1.495.815
Voorzieningen voor de Jeugd.	14.842
Totaal bestemmingsreserves :	6.253.169
Totaal eigen vermogen	7.951.041

Uit voorstaand overzicht blijkt dat de gewenste situatie rondom de Algemene Reserve per 31-12-2015 nog niet bereikt is. Per 31-12-2015 was er zelfs nog sprake van een negatieve ratio. De Weerstandreserve per eind 2016 kan echter van € 2.088.000 naar beneden bijgesteld worden naar € 1.675.000. De verlaging ad € 413.000 komt ten gunste van de Vrije Reserve. Waarop de hoogte van de Vrije Reserve eind 2016 naar huidig inzicht op uit gaat komen wordt onderaan in de nu voorliggende notitie aangegeven.

Hieronder worden alle reserves doorgenomen exclusief de Vrije Reserve. Mocht een conclusie getrokken kunnen worden om reserve(s) af te romen ten gunste van de Vrije reserve, dan zal ook aangegeven worden of het noodzakelijk is om de Nota Reserves en Voorzieningen, die in 2015 nog vrij recent is vastgesteld, opnieuw aan de gemeenteraad voor te leggen.

1. Weerstandreserve.

De hoogte hiervan wordt elk jaar opnieuw vastgesteld op grond van een jaarlijkse inventarisaties van de mogelijke risico's die de gemeente in financiële zin loopt. De inventarisatie is ook in 2016 weer opgepakt. Het resultaat daarvan geeft aan dat de weerstandreserve met bijna € 413.000 verlaagd kan worden naar een niveau van € 1.675.000.

2. VVE/GOA.

De jaarlijkse rijksvergoeding is dalende. Beleidsmatig is met betrokkenen in het veld een meerjarenplan gemaakt, waarbij de kosten hoger zullen zijn dan de jaarlijkse rijksbijdrage. Het verschil wordt opgevangen door het inzetten van deze reserve. Uit dit meerjarenplan blijkt dat de huidige reserve ad € 150.000 volledig nodig is.

3. Duurzaamheidsprojecten.

Op basis van het bestaande uitvoeringsprogramma, inclusief de kosten energicoach, is de reserve in 2019 volledig uitgeput. Het onderwerp Duurzaamheid is politiek van groot belang. Het is alleszins denkbaar dat vanuit dat politieke gegeven er in de naaste toekomst meer geld vrijgemaakt gaat worden. Hierbij zou de reserve een egaliserende functie kunnen krijgen. In het kader van het financiële herstelplan van 2012/2013 is een jaarlijkse storting van € 100.000 komen te vervallen. Wij zien steeds meer een samenhang tussen de doelstelling van deze reserve en de doelstelling van de reserve Ligt op Groen. Om deze reden willen wij voorstellen om beide reserves nog bij de jaarstukken 2016 samen te voegen.

4. Ligt op Groen

Sinds 2015 is deze reserve weer behoorlijk gevuld als gevolg van de gedeeltelijke afwikkeling van het grondexploitatiecomplex Elzenbos. Op dit moment is binnen de financiële functie van de gemeente voor afgerond € 750.000 nog niet bekend wat er met dit geld gedaan gaat worden. Een plan voor € 300.000 is in de maak (duurzaamheidsleningen € 175.000, onderzoek Geothermische energie € 25.000 en nog nader in te vullen € 100.000). Hiervan uitgaande is er een mogelijkheid tot aftopping per 31.12.2016 ad € 450.000. Wij zien steeds meer een samenhang tussen de doelstelling van deze reserve en de doelstelling van de reserve Duurzaamheidsprojecten. Om deze reden willen wij voorstellen om beide reserves nog bij de jaarstukken 2016 samen te voegen.

5. Bovenwijkse voorzieningen.

Deze kleine reserve kent geen concrete bestemming op dit moment. Voorstel is om binnen de begroting 2017 te kijken welke kosten er zijn die onder de bedoeling van de reserve kunnen vallen en daar dan dit bedrag als bate tegenover te stellen. Het draagt hiermee bij aan een sluitende begroting 2017.

6. IHP

De noodzaak van deze reserve nadert zijn einde. Het dekken van de eenmalige kosten afwaardering oude schoolgebouwen is in 2015 verzorgd. De belasting van de reserve is in 2015 afgerond € 150.000 lager uitgevallen dan eerder verwacht. Deze € 150.000 kan nu afgetopt worden. Na aftopping blijft er nog € 146.000 over voor eenmalige sloopkosten en voor onvoorzien. Bij onderwijs loopt de gemeente een risico op vertragingschade. Met dit risico wordt bij de Weerstandreserve rekening gehouden.

7. WMO 2007

Deze reserve behoort tot het gebied van het Sociaal Domein. De beoordeling van deze reserve doorloopt een eigen traject. Uitgangspunt daarbij is dat gelden voor Sociaal Domein voor Sociaal Domein beschikbaar blijft. Beoordeling of aftopping ten gunste van de Vrije Reserve mogelijk is, is dan ook nu niet aan de orde.

8. Toerisme

Deze reserve kent een jaarlijkse toevoeging ad € 168.000. De voeding komt uit 50% van de extra tariefstijging toeristenbelasting zoals die in 2012 is doorgevoerd. De jaarlijkse kosten, inclusief de kapitaallasten voor een Passage N348, kunnen binnen deze €168.000 worden opgevangen. Daarnaast zullen kosten vanuit de nog op te stellen investeringsprogramma Recreatie en Toerisme gedekt moeten worden uit deze reserve. Denk hierbij onder andere aan toeristische overstappunten en het opstellen van de be-

leidsnotitie Recreatie en Toerisme. Hiervoor wordt een minimale reserve ad € 250.000 nodig geacht, waardoor de ruimte voor aftopping van deze reserve nog € 50.000 bedraagt.

9. 3D

Net als de reserve WMO 2007 behoort deze reserve tot het gebied van het Sociaal Domein. De beoordeling van deze reserve doorloopt een eigen traject. Uitgangspunt daarbij is dat gelden voor Sociaal Domein voor Sociaal Domein beschikbaar blijft. Beoordeling of aftopping ten gunste van de Vrije Reserve mogelijk is, is dan ook nu niet aan de orde. Wel zullen we van deze reserve en van de reserve WMO 2007 bij de perspectiefnota 2017 een nadere financiële beschouwing presenteren, die dan ook rekening houdt met de gevolgen van het investeringsprogramma Sociaal Domein.

10. Afvalstoffenheffing

Bij deze reserve is er sprake van een directe relatie met de burger. De reserve is gevuld door hogere opbrengsten in de afgelopen jaren dan er kosten waren binnen de afvalverwerking. De te hoge opbrengsten moeten weer terug naar de burgers, wat gebeurt door verlaging van de tarieven afvalstoffen. De aard van de reserve brengt met zich mee dat aftopping niet aan de orde is.

11. Voorzieningen voor de Jeugd.

Deze reserve van bijna €15.000 loopt mee in de dekking van het Jeugdbeleid. Deze wordt ingezet voor de in 2016 dan wel in 2017 te maken kosten JOP in de kern Brummen. De dekking vanuit de reserve is voor de exploitatie een nog niet geraamde bate. Hiermee draagt het of via de jaarrekening 2016, of via de begroting 2017 bij aan een verbetering van de stand van de Vrije Reserve.

12. Instellen reserve Ruimte voor Eerbeek.

De gesprekken over de invulling van het programma "Ruimte voor Eerbeek" zijn volop gaande. Concrete financiële vertaling is nog niet mogelijk. Duidelijk is dat er in ieder geval een financiële bijdrage van de gemeente geleverd moet worden in de vorm van cofinanciering. Dit vereist slagkracht vanuit de gemeente. In dit kader wordt via de nu voorliggende notitie voorgesteld om een bestemmingsreserve Eerbeek van maximaal € 500.000 te vormen. Het geraamde jaarresultaat 2016 na de 2^e Burap van € 324.000 negatief laat echter niet toe de bestemmingsreserve direct maximaal te vullen. Dit omdat het realiseren van een positieve vrije reserve meer prioriteit heeft dan het direct realiseren van een maximale reserve voor Eerbeek.

Slotopmerkingen

1. Voorstaande uitwerking gaat uit van de bestaande bestemmingsreserves. Los van de vraag van aftopping kan nog overwogen worden om enkele bestemmingsreserves samen te gaan voegen. Bijvoorbeeld zouden de reserves WMO2007 en 3D op (korte) termijn samengevoegd kunnen worden. Dit zou ook kunnen bij Duurzaamheid en Licht op Groen.
2. De bespiegelingen die bij alle reserves gemaakt zijn hoeven niet direct tot het op- en vaststellen van een nieuwe Nota Reserves en Voorzieningen te leiden. De te maken keuzes moeten wel via een raadsvoorstel ter besluitvorming voorgelegd worden, omdat het inzetten en het maken van nadere afspraken rondom bestemmingsreserves tot het budgetrecht van de gemeenteraad behoren. Dit kan door het voorstel tot herbestemmen onderdeel te laten zijn van het raadsvoorstel ter vaststelling van de programmabegroting 2017-2020, als een apart beslispunt.

Conclusies

Op basis van bovenstaande inventarisatie komen wij tot de volgende voorstellen:

1. De Reserve Licht op Groen bij de jaarstukken 2016 met € 450.000 te verlagen ten gunste van de Vrije Reserve;
2. De reserve Bovenwijkse voorzieningen in 2017 in te zetten als dekking van al in de begroting opgenomen kosten. Hiermee draagt de inzet van de reserve bij aan het sluitend zijn van de begroting 2017;
3. De reserve IHP bij de jaarstukken 2016 verlagen met € 150.000 ten gunste van de Vrije Reserve;
4. De Reserve Toerisme bij de jaarstukken 2016 te verlagen met € 50.000 te verlagen ten gunste van de Vrije Reserve;
5. De Reserve Voorzieningen voor de Jeugd in 2016 in te zetten als dekking van al in de begroting opgenomen kosten. Concreet wordt € 8.000 ingezet voor eenmalige kosten park t Goor. De overige draagt begrotingstechnisch mee aan het op peil brengen van de Vrije Reserve.

6. De Reserve Ruimte voor Eerbeek instellen met een maximaal bedrag ad € 500.000.

Overname van bovenstaande zes voorstellen zal de Vrije Reserve zich als volgt ontwikkelen:

Regel	Omschrijving	Bedrag
A	Stand 31.12.2015 afgerond	€ 390.000 negatief
B	Geraamd resultaat 2016 cf 2 ^{de} Burap	€ 324.000 negatief
C	Verlaging weerstandsreserve	€ 413.000 positief
D	Voorstel 1	€ 450.000 positief
E	Voorstel 3	€ 150.000 positief
F	Voorstel 4	€ 50.000 positief
G	Voorstel 5	€ 7.000 positief
H	Voorstel 6	€ 356.000 negatief
I	Stand 31.12.2016	€ 0 positief

Conclusie van bovenstaande is dat op basis van de huidige inzichten een maximale vulling van de nieuwe reserve "Ruimte voor Eerbeek" nog niet mogelijk is. Mocht het rekening resultaat 2016 positiever (minder negatief) uitpakken dan nu verwacht, dan zal bij het raadsvoorstel bij de jaarstukken 2016 voorgesteld worden om eerst de nieuwe reserve "Ruimte voor Eerbeek" aan te vullen tot maximaal € 500.000, en pas daarna een saldo toe te voegen aan de Vrije Reserve.

7 september 2016,
G. Assies